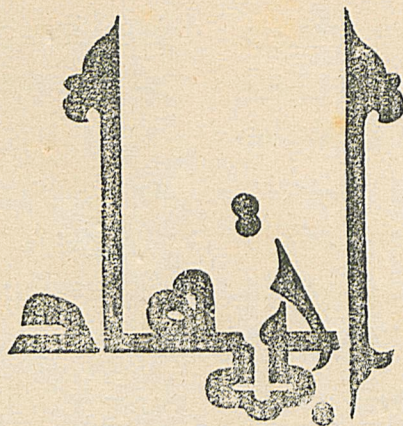

آدرهس :

IDJT IHAD
Constantinople

اوچنجی سنه

آدرهس :

اجتهاد اداره خانه سی :
شهر امانتی قارشینده دائرة
مخصوصه در .سنه لک آ بونه بدلی ۴۰ نسخه سی
۲ غروشدر

آیده ایکی دفعه نشر ایدیلیر اقتصادی ، اجتماعی ، ادبی مجمرعه

اجتماعیات

۱- اسلامده وجوب تجدید

- ۲ -

بعث نبویه دن مقدم ، جمله نك تصدیق ایتدیکی اوزره
جزیره العرب آتار شیدن ، شقاوتدن ، جهالتدن طولای
اقامته غیر صالح برقطعه حاله کلمش ایدی . موسویلك ؛
خرستیانلق ، سائر ادیان ومذاهب آرتق عربلرک سعادت
مادیه وملکیه سنی تأمین ایدمز برحاله ایدی . اساسلی
بر اصلاحاته ، جدی برتنظیماته احتیاج واردی . اوزمانکی
حال اصلا تجویز وتمدید ایدیه مزیدی . ایشته او وقت
حضرت محمد ظهور ایتدی ؛ شریعت یهودیه ونصرانیه ی
اله آلدی ؛ اسلامیت کتابة مبستند بو ایکی دین عالنده

بیوک برخطوه ، بیوک برترقیدر . یعنی اسلامیت (مارتنه)
لوتر)ک اون آلتنجی عصرده اجراسنه موقق اولدیغی ،
دها یدنجی عصرده ویک شموللی اوله رق یامش ایدی .
بناء علیه اسلامیتک سبب وحکمت وضع وتقریری
شودر : قبل الاسلام جاری اولان شرایع وقوانین ،
حقوق وعادات آرتق احتیاجه کافی کلمدیکندن بونلرک
اصلاحی قاعده طبعیه تکامله تبعاً توسیعی لازم ایدی .
ایشته شارع اعظم ، بوسر وحکمته بناء اسلامیتی شرایع
سالفه نك اتم واکلی اولق اوزره تدوین ایلدی . اسلامیت
بیوک بر اثر ترقیدر . شودقیقه یی ده ائی اکلامق لازم
کلورسه قبل الاسلام و بعد الاسلام عینی اهالینک ایچنده
یاشادقلمی شرائط مادیه ومعنویه یی ، اجتماعیه واقضادیه یی
برکره تدقیق ایدیکز ؛ اکلارسکرکه مسلمنانلق توقف
ایچون ، تدنی ایچون دکل ، تعالی ایچون ، ترقی ایچون
تدوین ایدلمشدر . شارعک بوندن مقصدی پک عیاندر .
اسلامیت وقتک افکار محافظه کارانه سنه ، زمانک تعصب
وجهالته قارشلی بر عصیاندر والحق جهانده وقوعبولمش
قیاملرک اک مهملرندن ، اک اساسیلرندن ، تأثیر ونتیجه
اعتباریه اک بیوکارندن بریدر . بناء علیه مسلمنانلی
محافظه کارلق ایله ، اولدیغی یرده قالمق ایله ، باب اجتهادک

وزیر ایتش ، علمی ، معارفی بوقدر ایلرویه کتورمش ،
فرضیتنی اعلان ایتش بر پیغمبر ذی شانی ، انک شریعتنی
محافظه کارلقاه توصیف کیمک اشنعیدر .

مسلمانلقی محافظه کارلقاه مرادف اولهناز ؛ چونکه
اوله اولسه ایدی ایدان ساویه سالفه ابقا و محافظه ایدیلوردی ،
اسلامیت حاجت قالمز ایدی .

مسلمانلقی تدنی دکلدر ؛ چونکه فرض محال اوله رقی
بو قبول ایدلسه جناب پیغمبرک حصولنه موفق اولدینی
ترقیات مسلمانلغه غیر موافق اولقی لازم کلردی .

مسلمانلقی باب اجتهدک سدی دکلدر ، زیرا اسلامیت
یکی اجتهدلرله ، یکی اجتهداته قیو آچمقله ، یکی مجتهدلر ،
انکارنده حر ، مسالککنده حر ، مشوارنده حر ، ابوخیفهلر ،
شافی لر ، حنبل لر ، مالک لر ، ابن سینا لر ، ابن رشد لر یتشدیر .
مکله کننیدینی کوستردی .

مسلمانلقی افکار و آلات جدیده نك اخذ و قبولنه مانع
دکلدر حتی بونلرک تلتقیسنی آمردر : بوباید تطویل مقاله
حاجت کورمه یز . معلومی اعلامده فائده یوقدر .

دیگک اسلامک انحطاطی ، سقوطی هپ اهل اسلامک
اسلامیتدن انحرافی ، جهل و نادانی به سوقی ، خرافات
وترهاته قایلیمسی ، مسالک استبدادک تقرری نتیجه سیدر .
اسلامیت بر چوق یرلرده بت پرستلکه تقرب ایتشدیر :

بر چوق یرلرده بر طاقم انار قدیمه باقیه ایله تبرک و تفأل
باخیر ایدیور ؛ صند و قهملر ، پارمقلر اوزرینه چاپوت
باغلانور ؛ بر طاقم زندقلردن انابه ایدیلور ، خیر دعا لری
تمنی اولنور ؛ سحر ، غریب و عجیب بدعتلر ، هپ اسلامیتی
چیغرنندن چیقارمشدر . عقله ، خیاله کلیان بر طاقم آیینلر ،
رقصلر ، صرف منقولات جاهلانله اوزرینه احداث ایدلمش
مسکک اسلامیتی طانماز برحاله کتیرمشدر . ظاهریسی
بویله . جهت اجتهدیه سنه کلاجه آرتق فکر و ذهنی یورمق
ایستیمان علما ، مرضیلرینه موافق بر زمین خاضرملق
ایچون غیرت ایدن مستبد حکمداران و رجال .. حریت

سدی ایلله توصیف ایتک حقا که مسلمانلغه انک منافی برصفتی
ویرمک ، آتی بسبتون بشقه بر صورتده اکلامقدر . شوراسنی
بر آرز تفصیل ایدم :

بوکون عالمک انک مترقی اقسامی ، بر برینه شبیه ، بری
دیگرندن چیقمش اوچ (قلاسیق) دینه مربوطدر :
یهودیلک ، خریستیانلق ، مسلمانلق . شو اوچنجیلیسی بر
(ره فورم) مقصدی اوزرینه مؤسسدر ؛ بناءً علیه سائر
دیگرایکی دینک اصلاح و تکاملیدر . یهودیلک بنی اسرائیلک
جهله معتقدات و قوانیندن عبارتدر . خریستیانلق ایسه
جناب عیسی بن مریمک مسالک تصوفی ، فغانی الهیمی اوزرینه
قورلمش ، اسباب سیاسیهیه مبنی پاولوس طرفندن تعمیم
ایدلمش بر دیندر . ذاتاً حضرت مسیحک فکر نجه قیامت
یک مقرب الحول اولدیفندن و « حکومت سما » هر زده
ایسه ظهور ایدمکچکندن خریستیانلغک تدویننه حاجت یوق
ایدی . بودین ، دیدیکمز کبی ، بالاخره ، امل و فکر
عیسایان مجرد بعضی اسباب و مؤثرات نتیجه سی اوله رقی
تشکل ایتشدیر .

خلاصه ، اسلامیت کرک یهودیلکک ، کرکسه نصرانیتک
تقرر ایدن اساسات محافظه کارانه سنه ، آرتق نسخی لازم
کلن احکامنه مقابل میدانم چیقمش بر اثر ترقی ، بر حصول
تعالیدر .

حالبوکه شمدی نه کوریورز ؛ مقدمه ده بسط و تمهید
ایتدیکمز کبی عالم اسلام دینلیمیی عقله ایلک تبادر ایدن
شیء محافظه کارلق ، تدنی ، اسارت فکریه ، اجتهدات سالفه
ایله اکتفا ، غربک تجدداتنه بیگانه قالمق کبی بر طاقم فکر لردر .
بونلرک شریعت (اساسیه) اسلامیه ایلله ، حکمت
محمدیه ایلله غیر قابل توفیق اولدیفندن بشته نه لزوم کورورم ،
نده تزل ایدرم . دنیا به لکش دهات و خوارق ایچنده
فکر محافظه یه قارشو بوقدر مجاهده ده بولونمش ، تدنی
ایدن بر عالمی قورنارمق خصوصنده بوقدر بذل مجهود
ایتش ، حریت فکریه نی تقریر ایلله اجتهدات سالفه نی زیر

غایه امل، تسلی، معالی به مربوطیت، مسائل مغلطه عالمک طرز تلقی و تفهیمی وجدانه عائد مسائل در. بواحوال وجدانیه ده ایلر و ملک، تزئید اجتهاد ایلله اختراعات جدیده ده بولونمق پک اوقدر ممکن اوله ماز .

احکام دنیویه به کلنجه بونلر برعکس اوله رق، احتیاجاته تبعاً قابل تر قیدر . قابلیت ترقیمی اولان هر شیء ایسه تدنی ده ایده بیلور . ساکیا مونی - بودا ، لائو - تسه ، موسی ، عیسی بن مریم، محمد [ص.ع] زمانلرندن بری غایه امل، اولدینی حالد قالمشدر. هیئت عوالمک ابراز ایتدیکی دهشت و هیئت دنیا و مافیها نك اساننده مندمج سرو حکمت اولدینی کبی قالمش ، حل ایدیله مامش ، بونی یادین واعتقاد شرح ایتش ، یاخود رب و مکان دائرة مشکو کیتنده ابقا ایلشدر. حالبوکه ، مصالح جاریه ، معاملات بشر ، بالاده اسامیسی کچن ذواتک ادوار اجتهادلرندن بری نه قدر تبدل و تئیر ایتش ، نه عجیب شکل و حقیقتلر ابراز نه قدر تمکایل ایلشدر !

بناءً علیه اعتقادات ایلله مصالح دنیویه نك بتون بتون تفریق درجه وجود در .

اسلامیت یالکز بر دیندن عبارت دکلدز ؛ عینی زمانده بر دین ، بر مذهب ، بر قانون ، بر دستور اخلاق ، بر اصول حکومت ، بر فلسفه در .

اسلامیت اوقدر واسع و هر زمانک احتیاجاته اوقدر کافیدر که بوکون، ینه نصوص شرعیه دائر مننده ، اعتقادات ایلله معاملاتی بتون بتون تفریق ایده بیلورز .

ذاتاً شمدی به قدر اسلامک سبب حقیقی تدنی و توقفی بو تفریق اجرا ایتماک خصوصنده حکمداران استبدادک کوستردکری علف و شدتدر. نصوص شرعیه نك وجدانیات واعتقاداته عائد اولان اقسامی لایتئیردر نصوص مذکوره نك وجدانیات واعتقاداتدن ماعدا احکام دنیویه و معاملات عائد اولان اقسامی عصر سعادتده کی معاملات ناسی طریق عدل و حقایقه توفیق ایچون وضع ایدلکلرندن بونلرک بوزمانه

فکر به بی سلب ایتشلر ؛ اسلامیتی حصر و تضییق ایلشدر . ایشته مترقی بر ماهیتی حائز اولان احکام و معاملات دنیویه بیله اون عصر اولکی عرف و قوانینه تابع اولمشدر . بو ، اساس اسلامیت ایلله طبان طبانه ضددر .

بوکون اسلام متدنیدر و تدنیمی ده طبیعیدر ؛ چونکه اسلامیتک خاصیت مترقیانه سندن صرف النظر بوکون عالم اسلام اون عصر اولکی قواعدله اداره اولنیور . حالبوکه غیر مسلم عالم، احتیاجات مدنییه به ، ترقیه به بتون بتون مساعد قواعدله قطع مراحل ایدیور . بناءً علیه اسلامک توقف و تدنیمی طبیعی اولدینی کبی غیر مسلم عالمک ده تعالی و ترقیمی پک طبیعیدر .

بویله ترقی اوزد رینه مستند ؛ بر لزوم تعالی اوزد رینه وضع ایدلش اسلامیتله عجبا بوکونکی حال قابل تألیفمیدر ؛ حضرت پیغمبر اسلامک بوکون کجیردیکی بحران عظیمه قائل اولورمی ایدی ؟ اسلامک همان عمومی ، الحاله هذه حکومت نصرانیه نك تحت تابعیتنده در . بو حال - که بونک سبی جمیعت اسلامیه نك انحطاطیدر - که اسلامیتله ، مرضی حقیقی نبوی ایلله ائتلاف قبول ایدرمی ؟

اسلام نه ایچون بوکون عالم نصرانینک زبون و تابعیدر ؛ ندن عالم نصرانیت الیوم اسلامک قابلیت واستعدادینی سوندیرمک ایستور ؛ فصل بوکا موفق اولدی ؟

شبهه سزدر که اسلامک نصرانیه تابعیتی ، استعدادینک حکومت خرسثانییه طرفدن سوندیرمک ایستیمه سی و بوکا موفقیت هپ اهل اسلامک جهالتی ، اقتدار سزلی سایه سنده اولمشدر . نتیجه و حکم : دیمک که جهل ، اسلامیتی احما ایدیور ؛ اسلامیتی محو ایدن نه کبی مؤثرات وار ایسه جهله سی اسلامیتله منافیدر . بناءً علیه محافظه کارلق ، توقف ، جهل ، اوروپالیشماق ، فنون و علوم غربیه بی ، اسامحه وآلات اجانبی اخذ ایتمه نك منافی اسلامیتدر .

..

معتقدات ، ماهیتی اعتباریله ، ترقی و تدنی به تابع دکلدز ؛

« لا ضرر ولا ضرار فی الاسلام . » [حدیث شریف]
 « ضرورتاً ممنوع اولان شیرلی مباح قیلا . » [مجله
 ماده ۲۱]

« الضرورات تبیح المحظورات . » [الدر المختار و اشباه]
 « ایکی فساد تعارض ایتدکده اخفی ارتکاب ایله
 اعظمکنک چاره سنه باقیلور . » [مجله ماده ۲۸]

« اهون شرین اختیار اولنور . » [کذا ماده ۲۹]
 (بوابده کی اشباهه مندرج قواعد مراجعت)
 « حاجت ، عمومی اولسون خصوصی اولسون ضرورت
 منزله سنه تنزیل اولنور . » [مجله ماده ۳۳]

« الضرر مدفوع بقدر الامکان . » [مجامع]
 « عادتک دلاتیلله معنای حقیقی ترک اولنور . » [مجله
 ماده ۴۰]

« الحقيقة تترك بدلالة العادة . » [مجامع و منار]
 « عرفاً معروف اولان شیء شرط قلنمشدر . » [مجله
 ماده ۴۳]

« العادة المطردة هل تنزل منزلة الشرط . » [اشباه]
 « والاصل فيه ان المعروف عرفاً كالمشروط شرعاً »
 [رد المختار]

« المعروف بالعرف كالمشروط باللفظ » [پیری زاده]
 « قال من المشرع الثابت بالعرف ثابت بدليل شرعی
 وفي المسبوط الثابت بالعرف كالثابت بالنص . » [محمد عابدین]
 « عادت محکمدر . » [مجله ماده ۳۶]

« العادة محكمة . » [اشباه و مجامع]
 « واعلم ان اعتبار العرف والعادة مرجوع اليه في كثير
 من المسائل حتى جعلوا ذلك اصلاً وقالوا في الاصول تترك

الحقيقة بدلالة الاستعمال والعادة . » [منافع الدقائق]
 « الاحكام تبني على المعروف فيعتبر في كل اقليم وفي
 كل عصر عرف اهله . » [بحر]

« مار آه المسلمون حسناً فهو عند الله حسن . » [حدیث
 شریف]

قسماً عأديتاری یوقدر . نصوص واحکام شرعیہ بی بوضورتله
 ایکی به تقسیم ایتیه مکلفیت و مجبوریتز وارددر . مرضی عالی
 پیغمبری ، هر حالده ، امت محمدک ، عینی درجه مدنیتده ،
 عینی طبقه اجتماعیه ده قالماسی دکادر ، تعالی سیدر ، دیگر امت لره
 قارشی یالکز محافظه موجودیتی دکل ، غلبه و تفوقیدر بشقه
 بر فکره ذاهب اولمق حضرت محمدکی برنجی ذیشانه افترادر .
 بواسطه و تجدیده مساع شرعی وارددر و بوده و صورته ، نصوص
 واحکام دینی و قانونیتی امر اولو الامر اقتران ایتمش اولان
 مجله احکام عدلیه ایله اثبات ایدیله بیلور .

« مشقت تیسیری جلب ایدر . » [مجله ماده ۱۷]
 « برایش ضیق اولدقده متسع اولور . » [کذا ماده ۱۸]
 « المشقة تجلب التيسير . » [اشباه]

« ذكر بعضهم ان الامر اذا ضاق اتسع واذا اتسع
 ضاق » [امام شافعی]
 « حاجت عمومی اولسون خصوصی اولسون ضرورت
 منزله سنه تنزیل ایدیله بیلور . » [مجله ماده ۳۱]

« الضرر مدفوع بقدر الامکان . » [قاعدة كلية شرعية]
 « ناسک استعمالی بر حجتدر که آنکله عمل واجب اولور . »
 [مجله ماده ۳۷]

« استعمال الناس حجة يجب العمل بها . » [مجامع]
 « ازمانک تغییر یله احکامک تغیری انکار اولونه ماز . »
 [مجله ماده ۳۹]

« لا ينكر تغير الاحكام بتغير الزمان . » [مجامع]
 « رعیه اوزدرینه تصرف مصلحته منوطدر . » [مجله
 ماده ۵۸]

« تصرف القاضي فيما له فعله في اموال اليتامى والاعواق
 مقيد بالمصلحة يكن فيما عليها لم يصح . » [اشباه]
 « تصرف القاضي انما ينفذ فيما ثبت العامة المسلمين اذا
 كان منفعة لهم اما فيه مضرة فلا مضار وجوده وعدمه بمنزله . »
 [شرح جامع الكبير]

« ضرر ومقابله بالضرر يوقدر . » [مجله ماده ۱۹]

احكام شرعيه نك تبديل وتغير ايده بيله چكنه تردد اولونمسون . بوعصر رسالتپناهيده ، متن قرآنده بيله وقوعبولمشدر . ذاتاً اصول فقه اصطلاحجه تبديل ، نسخ ديمكدور .

نسخ ، برحكم شرعينك خلافه آندن مترأخي بردليل قائم اولمسي ديمكدور .

نسخ ، كتب اصولده كورولديكي اوزره ، هم عقلاً جائزدر ؛ زیرا اختلاف اوقات ايله مصالح عبادك تبديل ايده چكي وارسته اشتباهدر . (يهوديلرك عيسويه طائفه سندن ماعداسنه كوره جائز دكلدر .) هم نقلاً جائزدر ؛ نته كيم اخواتك نكاحي آدم عليه السلام شريعتنده جائز ايكن مؤخرأ سائر شرايع ايله نسخ ايدلمشدر .

كتاب ايله سنت بنسند متوافقاً ومتخالفأ نسخ جائزدر . مثلاً « كتب عليكم اذا حضر احدكم الموت ان ترك خيراً الوجه للدين والاقربين » آيت كريمه سي « واجب تعالى هر حق صاحبنه حقي ويردي ، وارنه وصيت يوقدر . » مأئده كي حديث ايله نسخ اولونمشدر . بوحديث هر نه قدر خبر واحد ايسه ده امت آني تلقى بالقبول ايلاريله متواتره ماحقدر .

بنابرين قواعد سالفه شرعيه توفيقاً احكام دنيويه به متدائر هر نه وارسه جمله سنك بيغمبرك مقامنه قائم اولان خليفه نك اجماعه مستند امر وتصديقيه نسخلري قابلدور . معاملات ناس خصوصنده وسعت وسهولت كوسترلمليدر تاكه ناس ، اهل اسلامدن اوليان افرادك قارشوسنده مغلوب اولمسون ، عاجز قالمسون عكسي اختيار ايديله چك اولورسه ، شهسز ، قوانين وعاداتمز ۱۳۰۰ سنه اولكي قوانين وعاداتدن عبارت اوله رق ، رقابت عموميه ايچنده هيسچ برشي ياناميز . اوروپادن ، آمريقادن عصرلرجه كيري قالورز ؛ حياتده ايسه توقف جائز اوليوب طورانلر مغلوب اوله چقلرنندن اسلام محو مضحمل اولور . نته كيم بوكون اهل اسلامك اكثريت قطعيه سي خريستان حكوماتك

شو قواعد كلييه - كه شرعدن مأخوذ وامر اولوالامر مه مستنددر - ديانت اسلاميه نك وجدانيات ومعتقداتله معاملات دنيويه بي بتون بتون آييرديني ادني ملاحظه ايله اكلاشيلور . اعتقادات لايتغيردر ، ثابتدر ، غير قابل ترقيدر ؛ معاملات ايسه زمانيه تابع اوله رق قابل تغيردر ، غير ثابتدر ، مترقيدر . بوكون اسلاميته اجراسي واجب اولان اهم اصلاحات وجدانيات ايله معاملاتقي آييرمقدر ؛ اسلام بوضورتله ديانتك ماهيت حقيقيه سنه تقرب ايله مبارزه عالمده برموقع اخذ ايديله يلور بوندن بشقه برچاردهده يوقدر .

احتياجات عصريه قارشوسنده ، نص وسابقا وقوعبولان اجتهاد واجماع مهمل برايقاررق ، بالاده سرد ايتديكمز قوانين رصيده فقهييه موجبنجه بشقه اجتهاده ، بشقه اجماعه ، مراجعت ايتلي يز . ذاتاً - ايني دوشونيله چك اولورسه - اجماع امتك ، وخصوصيله خلافتك وجوب ولزومي هب بوكا مستنددر . اكر معاملاتمه متفرع احكامك على حاله قالمسي ايجاب ايتسه ايدى اجماع امته وخصوصيله احكامه قطعيت ومعمول به اولمق ايچون رسميت ويرمك حكمتنه مبنى رحلت رسالتپناهيدن صكره آرزوي بيغمبري به اقفاء احداث ايديلان خلافتكده لزومي قالمزادي . خلافت نه ايچون موجوددر ؟ چونكه احكام ومعاملات ناس كيتدجه تبديل وتحول ايلديكندن بو احكام ومعاملاتي تنسيق وتنظيم لازم كمشدر ، بوايسه برقوتك تأييدينه وابسته در .

جمهور مسلمين آراي عموميه ايله خليفه بي انتخاب واکا بيعت ايدرلر واجماعه مستند اولمق اوزره وضع قوانين حقيقي اكا تفويض ايلرلر . حالبوكه جهلاي علمانك ادعاسي وجهله باب اجتهاد مسدود اولمق لازم كلسه خلافته ، اجماع امته اصلاً احتياج قالمزادي . مادامكه احكام ومعاملات تبديل ايديلور ؛ بردرجه ده طورميور ديمك كه اكا مستند قوانين ونظاماتك تبدلي ده طبعيدر . ايشته بو حكمت بالغه به مبنى اسلاميت اجماع امت وخلافت اصوللريني ابداع ايله وادي مشروطيتده ، الحق ، انكلتره وفرانسه به تقدم ايتمشدر .

تجارت بحریہ قانونی ، مراجعہ قانونی کی حقوق غریبہ یہ مستنداً قلمہ آلمان بر حقوق مدنیہ مجلہ سنی اجماع امتہ اقتران وارادہ سنیہ ایلہ نشر و اعلان ایتدیر سہ ایدی لاشک بوکون بزہ بیوک بر خدمت ایتیش اولوردی .

حالبوکہ اجتہادات قدیمہ نی تسیق وتنظیم وبر مجلہ یہ تلفیق ایلہ امور ومعاملات مدنیہ دہ بزلی صیقدی . اوروپالیار (قودناپولٹون) موجبنہ سہولتہ و سربستی تام ایلہ عقوداتدہ بولونہ بیلورلر ؛ بز مجلہ احکام عدلیہ نک قیود احترازیہ سی ، شرائط حصر وتضییق آلتندہ قیورانیورز . بز قانومنز بیك سنہ لك ، بیك سنہ اولکی احتیاجات اوزرینہ قلمہ آئمشدر . شوراسنی دہ سویلیہ یم کہ ، الحالہ ہذہ ، فرانسه و آندن قوانینی اخذ ایدن ملتہر قودناپولٹونی بیلہ پک کہنہ مش بولہ رق آنکدہ تجدیدی دوشونیورلر . حتی بوبادہ قومیسونلر بیلہ طوپلانیور . اوحالدہ بز عیبا بیك کسورسنہ لك احکام دنیویہ مزایلہ ، بشقہ زمان ، بشقہ زمین ، بشقہ احتیاجات اساساری اوزرینہ اجتہاد اولونمش قواعد ایلہ نصل بو معرکہ مدنیہ دہ غلبہ چالہ بیلیرز ؛ نصل اولوردہ بوجلہ ایلہ قودناپولٹونہ تفوق ایدہرز ؟

عصر یضمبریدہ اوکلر ، قالقانلرایلہ حرب ایدیلوردی . قوماندانلرک یالکز اقتدار ذاتیاریلہ اکتفا قنوردی . خریطہ یوق ، فن آمیہ ، فن سوق الجیش جنین حالندہ ، اوصورتلہ حرب ایدیلوردی و (بدر) کی فتوحات عظیمہ یہ میسر اولنوردی . بوکون ایسہ عینی اوکلر ایلہ عینی قیلج و قالقانلر ایلہ ، اودر جہدہ علم و وقوف ایلہ روسیہ نک ، فرانسه نک ، آوستریانک دکل ، قرہ طاغک قارشوسنہ چیقہ بیلیرمی یز ؟ پک اعلا ! دیمک اونیورکہ بومکن دکادر . اوحالدہ نصل اولوردہ اهل اسلامی مکمل قوانین و اصولہ ، مکمل حکومت و جمعیتلرہ مالک و مظهر اوروپالیارک قارشو . سنہ کہنہ وغیر قابل تطبیق قوانین و اصول ایلہ چیقارمنی روا کوربورز ؟

ایستہ بوجنایت عظمای ارتکاب ایتدیکمزدن طولاییدر

رعالیاسیدر . شوکا ذرہ جہ تردد ایتمکہ بوکون حضرت پیغمبر مرضی عالیسنی اظہار ایتسہ اسلامک بوتوقفی اصلا تصویب ایتیوب مسبلاری [عقوبت متناہیہ] ، [۱] مسئولیت عظیمہ یہ کرفتار ایدہ جک ایدی .

بو توقف جہلای علمانک حقیقت اسلامیہ ایلہ غرباک ترقیات و احتیاجانہ عدم وقوفاری نتیجہ سیدر . سلاطین مستبدہ ایسہ حقائق دینیہ دن تجربدلہ ادارہ اموری بالطبع دہا قولای بولدقلرندن علمانک بو خصوصہ کی مسلکری تصویب ایدہ کلشار اہالیہ بواسبا بدن طولانی کثیف بر جہالتہ کرفتار اولمشدر .

ایشنہ بو ظلم و استبداد ، غفلت و نادانی بوکونکی وضعیت اجتماعیہ و مدنیہ نک اسباب مولدہ سیدر . شوراسنی تکرار ایدلم : اسلام آردسنندہ مستبد ، ظالم حکمدارلر توالی ایتدی . خلافتک انتخابہ استنادی ، افکار عمومیہ ملیہ یہ انقیاد ، قوای عمومیہ نک انقسامی - کہ قواعد جیدہ اسلامیہ دندر - ہلا کولر ، عبدالحمیدلر بولرہ انقیاد ایدہ مزاردی ؛ بناء علیہ آنلر سہولتہ اجرای ظلم و سلطنت ایچون اسلامیتی کیتدیکہ منسی براقدیلر ، منسی براقدیکہ اہالی طریق جہالتہ سلوک ایتدی ؛ افکار عمومیہ قالمدی ؛ اجتہاد قوسی قانندی . نتیجہ : اوروپا اولانجہ قوتیہ ترقی ایتدی . بز تدمیزدن مستفید اولدی و بزی ربقہ اسارتہ آلدی .

مع التأسف ، صوک زمانلردہ بیلہ ، پک محترم علمامنر بونی درک ایدہ مدیلر . احکام دنیویہ نی اجماع امتہ ، بعدہ تصدیق خلافتپناہی یہ اقتران ایتدیرہ جکلرینہ اجتہادات سالفہ نی قانون حالنہ وضع ایتدیلر . دولتمز بر مرحلہ دہا کړولہ دی .

جودت پاشا بوکون بر قسم مهمی اجرا ایدیلہ مز بر حالہ کلن اجتہادات سالفہ نی مجلہ حالنہ وضعلہ قانونیتی استحصا ایدہ جکنہ ، قانون جزا ، تجارت بریہ قانونی ،

قلملاردی بو ویرانده بر ذوق حقیقت
هر تازه مزار بر یکی انسان دوغوردیدی .

فانی یاشادقجه قوجه بر محشر دنیا
هر کون دها قوتلنیور عالم خلقت .
فانیلکمزددر یاشاتان بزلی .. زیر
شکوم عقامت بر اولومدر ابدیت .

کل سوسلیلم عمری بوفانیلک ایچنده
یوقدر یکینمک بزه دنیا یره باتسه .
آچاز قاپانان کوزلرمن یر اوزرنده
خلقت یکین عالمی یاقسه و یاراتسه .

یاقسه و یاراتسه یکیدن عالمی برحق
کلز صوغویان قلبه حرارت بومحقق .

حسین سعادت

که ترکیه ده اون سکز ، ایرانده اون (؟) ، افغانستهانده کی
آتی یدی میلیون نفوس مس-امه دن ماعداسی - که بونلرده
اوروپانک تهیدیدی آلتنده درلر - ۳۰۰ میلیون امت محمد
غربک ربقة اطاعتنده در .

جلال نوری

فانیلک ایچنده

هیچ اولسهک ، اولدورمه سهک .. انسان قانی آقاز
برقطعه یه کیتسهک .. وبتون عمری غداسی
عشق اولسه .. ملکلر کی کوکدن کوکه یرواز
ایتسهک .. عجبا دائم اولورمیدی صفاسی ؟

هیچ اولسهک .. عشقی ، یری ، یوردی ، هوساتی
بیك ییل سوده مزدك ، صانیرم ، حسه موافق .
فانیلکیدر سودیرن انسانه حیاتی
عمرک طادی قلملاردی اگر دائم اوله یدق .

فانیلکی برشعربدر عمرک .. بشریت
دوغمتله ، دییور : اوله لی اولکیسی ، هایدی !